kosokat ürenlené: az úgy egy fölö kormányzási eltek' végrehajtása körül forog, mellyet az országnak nem szabad néhány személy' erieke végett feláldozni. A' kamatbirtokosok ezenfelül tőkepénzök' e' kihelyezésében olly hasznokat leltek, mellyet nekik semmi más kihelyezés nem szerzendett, 's ha már most azt reménylenek, hogy a' dolog mindig így maradand, ugy ez igazságtalan, oktalan volna, 's az országnak nem szabad annak következeseit szenvedni. Mi e' rendszabás' hasznát illeti, ez világos. 17 millió' megkímélettése, mellyet eszközlene, összevéve a' bevételi feleslegekkel, mellyek a' költségvetésektől megmaradhatnának, arra szolgálna, hogy a' nyilványos munkaknak uj ösztön adassek, a' nélkül hogy ezen oda fordítás valódi czéljától, a' statusadósságok' kisebbitésétől, eltávoznék. Miután a' szónok meg kevés szóval a' kérdés' időszerüségét iparkodott megmutatni, hozzá tevé: „Engedjék még Önök megjegyeznem, hogy inditványomnak nem czélja, a' napot meghatározni, melyen a' visszafizetésnek történnie kellend. Én a' ministeriumra bízom a' végrehajtás' módját és a' pillantat' választását.“ A' pénzügyminister a' szónokszékre lépvén néhány szóval kinyilatkoztatja, hogy a' cabinet az inditvány' megrostalgatását nem ellenzi. *(Tartós nagy csudalkozás).* A' szavazásnál az inditványnak tanácskozás alá vétele nagy szótöbbséggel elhatároztatik.

A' Gazette Tribunaux tudósít, hogy tegnapelőtt éjjel 8. személy fogattatott el, valamelly tiltott társaságbani részesség' gyanúja miatt. Nagy számu fegyver 's lőszer találtatott nálok. Mindnyájan a' munkás osztályból valók. Egyike közülök, Leprestre *Dubouchage* már egyszer, a' titkos lőporkészítés miatt volt per' alkalmával, mint a' „Société des familles“ részese, öt évi fogságra ítéltetett, de a' közbocsánat' következésében ő is szabadon eresztetett.

Algier, feb. 8.

Mióta *Abd-el-Kader* táborával Tütteri tartományban megjelent, 50 mór család hagyá el Algirt, és Milianaba telepedett. Ezelőtt kalmárkodással foglalatoskodtak, de az europai kereskedés' elhatalmazása által élelmöket elvesztették. — *Garavani* éjszakamerikai consul' letétetése azért történt, mivel a' Tafna-egyezés ellen, melly által a' francia kormány kizárólag magának tartá fen, hogy Abd-el-Kadernek fegyvereket és hadi szereket adhasson el, az emirnek két ágyutalpot adott. — A' fő kormányzó az algiri kath. egyház' számára egy 5 kath. városi lakosból álló egyházi elöjáróságot, és *Chardochée Amar Davidot* az algiri biró mellé segédül nevezé ki. *(Journ. d. Deb.)*

Spanyolország.

Madrid, febr. 11.

Itt azt hiszik, hogy don Basilio *Garcia* hátráló mozdulatot tett 's hogy az estremadurai guerillavezérek, u. m. *Orejita*, *Pennela*, *Lodiasa* és mások, kik nem rég takarodtak ki Guadelupeból, vele egyesülendenek. — A' kormány, tekintetbe vevén *Valencia*' szorongattatott állapotját, Esparteranak meghagyta, hogy hadából egy osztályt az *Oraa* alatt álló közpponti sereghez küldjön el. Valóban ezen irányban *Iriarte* alatt már tíz zászlóal útban is van. — A' *Castellano* hirlap' mai száma következő szomorú rajzát adja *Madrid*' anyagi jólléte' csökkenésének: Fővárosunk' kereskedésének még csak neve áll fen. A' legnagyobb szükség uralkodik azon osztályokban, mellyek a' fogyasztást leginkább emelhetnék, 's ez az oka a' kereskedés' elhalásának. A' tisztviselők, tőkepénzesek, nyugpénzes özvegyek 's más illyesek nem kapnak semmit elmaradt fizetéseikből; a' házbirtokosok nem birják behajtani házbéröket; a' kézművesek és más munka után élők nem képesek valami nyeresége szert tenni. A' tartományi megrendelések, kivált a' fényüzési czikkelyekben, ezelőt némi elevenséget öntöttek Madrid' kereskedésébe; most a' tartományiakban megtartják jövedelmeiket, vagyis inkább a' katonák veszik ki azokat kezeikből. E' mellett az országutak sokkal bátorságtalanabbak, hogysem a' kereskedési közösüleseket fen lehetne tartani.“ —

Saragossai tudósítások szerint egy carlosi csapat — 3000 ember — mint mondják, *Cabannero*' parancsnoksága alatt, *Calatayudba* megérkezett. — Bergai levelek különböző ütközetekről szólanak, mellyek februar' első napjaiban a' carlosiak 's a' *de Meer* báró' vezérlete alatt *Cardonaba* eleseget szállitó christinok között az elsőbbek' nyereségével történtek. A' szállitványnak csak egy része jutott el Cardonába, 's de Meer báró csakhamar, Manresan keresztül, visszasietett Barcelonába. Egy másik christinoi hadlab, melly *Leridá*ból indult vala ki, utjában *Tristany* által (ki két ismét parancsnokságot kapott) megtámadtatván, kenytelen lőn *Cervera*ba vetni magát. A' christinok 1000 embert hagytak Suriaban, kik ellen *Sagarra* — jelenleg carlosi főparancsnok Cataloniában — februar' 3dikán Berga felé kündult. — Az „Espanna“ (madridi hirlap) *Cabrera*ról azt mondja, hogy ez a' christinoknak legrettegettebb ellensége 's a' lázadók' jobb keze. Cabrera, a' hir szerint, febr. 12-dikén *Maellaban* (Alsó-Arragoniában, Valencia szelein) volt 's Alcaniz, Calanda 's más erős helyeket szándékozott a' Morellaban kezre keritett ágyukkal ostromolni.

Madrid, feb. 13kán.

El Mundo hirlap, melly *Ofalia* grófot 's a' francia politicát vette pártolása alá, hevesen kikel azon javaslat ellen, melly szerint *Isabella* királynénak Don *Francisco* infant' egyik fijával kellene összekelnie; Isabellának, ugymond, sem ennek sem don *Carlos*' fiai egyikének sem szabad kezét oda nyujtania, mivel egy spanyol infannassali szabad kezét oda nyujtania, ugy az országnak semmi hasznot sem hajt; azt egybekelése, az országnak semmi hasznot sem hajt; azt pedig, meg pedig a' lehető legnagyobbat, kell keze' odapedig, meg pedig a' lehető legnagyobbat, kell keze' odaadásával keresni. — A' követek tegnap azon fontos végzést adásával keresni. — A' követek tegnap azon fontos végzést hozák, hogy ennekutána golyózással szavazandnak, ha a' végzésben egy vagy több személynek eselekvése' vagy mavégzésben egy vagy több személynek eselekvése' vagy magaviselete' megitélése forog fen 's azt valahányszor a' követek' kéi harmada kivánja. Eddigelé a' szavazás valamennyi eseiben vagy elő szóval, vagy felkelés által történt.

Németország.

Februar' 20kán ment végbe Hannoverában az uj általányos rendgyülésnek (országgyülésnek) megnyitása. A' hannoverai hirlap ezen ünnepélyről következőleg tudósít: „Ő felsége a' király ma nyitotta meg ünnepélyesen az általányos rendgyülést. Miután délelőtt az országgyülési istenszolgálat a' királyvárban megtörtént 's a' gyülés' tagjai az ország' házába visszatértek, hol a' hitet örökös országmarsal *Münster* gróf ő exeja' kezeibe letevék, 's koronaörökös ő kir. magassága is kétlovas udvari hintón ugyancsak az ország házában megjelent, délutáni $2\frac{1}{4}$ órakor ő felségének ünnepélyes feljövetele következék. A' menetet egy lovas csendőrlyes feljövetele következék. A' menetet egy lovas csendőrségi tiszt nyitotta meg csekély számu lovas csendőrséggel; utána a' fedező kiséret' (escorte) első osztálya, u. m. a' kir. testőrseregből 30 ember, egy tiszttől vezérletve, jött, 's ezek után három hatlovas udvari kocsi királyi segédtisztekkel 's kamarásokkal; továbbá 2 udvari lovásztiszt lóháton, 2 lovas udvari csendőr, 's ezek után a' nyolcz fejér lovas statushintó, mellyben ő királyi felsége udvari főkamarás *Bar*, és fősegéd 's tábornoki őrnagy *Linsingen* urakkal ült. A' statushintó után jöttek a' főváros' parancsnoka, tábornoki őrnagy *Krauchenberg;* ez után a' fedező kiséret' parancsnoka 's ugyanannak 30 kir. testőrből és egy vezértisztből álló második osztálya, melly a' királyi menetet berekeszté. Az országház' udvarába érkezve, ő felsége az örökös országmarsaltól, kit a' két kamara' főtitoknokai kisérték, mély hódolattal fogadtaték, mire, az udvari fő tisztviselők előlépvén, ő felsége a' trónterembe mene 's itt a' trónon helyet foglalt, mellynek jobbján ő kir. magassága a' koronaörökös vőn helyet. Erre ő felsége az egybegyült rendekhez következő kegyes szavakat intéze: „Nagyméltóságú, nagyságos, érdemes, kedves hiveim! Végre nagy örömömre elérkezett azon pillanat, mellyben önöket, az országnak érdemes rendeit, királyszékem körül gyülekezve láthatom. Midőn magamat arra határoztatva látam, hogy az 1833beli september' 26dikán hozott statusalaptörvény' köteleze erejét a' mult 1837 november' 1jén költ patensem által megszüntnek nyilatkoztassam, sokan véleményt igyekeztek az országban terjesztgetni: mintha az isteni gondviselés által rám bízott alattvalóimon puszta önkény szerint akarnék uralkodni. Önkényt a' kormányzásban mindenkor utáltam; én csak a' törvények 's az igazság (jog) szerint akarom szeretett népemet kormányozni. — Hogy önöknek, érdemes rendeim, e' gondolkozásom' őszinteségérűi világos bizonyitványt adjak, elejökbe fog önöknek tanakodás végett egy, országom' számára készült, uj alkotmánylevel' javaslata terjesztetni, melly azon elvekre épült, mellyek a' német népeket olly hosszú ideig boldogitották. Azon biztos reménnyel vagyok, hogy önök' nézetei az enyémmel az alkotmány' minden lényeges pontja felett tökéletesen egyezni fognak. Az alkotmánylevelen kivül más fontos, elejőkbe terjesztendő, törvényjavaslatok is fogják önöket foglalatoskodtatni. — Az általányos rendgyülést ezennel megnyitottnak nyilatkoztatom.“ Erre ő felsége a' teremet elhagya 's ugyanazon menetrendel, mellyel jöve, a' palotába visszatért. Utjában mindenütt, valamint a' palota előtt is, a' számosan felsereglett nép többszörös örömkiáltással üdvözlé ő felségét. 5 órakor a' királyi várban nagy ebéd vala, mellyre mind a' két kamara' tagjai hivatalosok voltak.“ Továbbá ugyanezen hirlap „általányos rendgyülés“ felirás alatt szinte azon napról még ezeket irja: „Az első kamara tegnap (20dikán) közvetlenül a' rendgyülés' megnyitása után tartott ülésében elnöki jeleltjeiül: főpohárnok 's örökös főpostamester *Platen-Hallermund* birodalmi grófot, kamarás *Inn- és Knyphausen* grófot 's *Wense* tartományi directort választotta, kik közül ő felsége az elsőt, u. m. *Platen-Hallermund* grófot nevezte az első kamara' elnökéve, ki is e' tulajdonságában ma már a' hitét is letette. A' második kamara mai első ülésében elnöki jelelűl *Jacobi* főtörvényszéki tanácsos, *Lang* jur. dr., és *Heinichen* kormányszéki tanácsos urakat választotta.“ — Februar. 22dikéről szóló számában a' hannoverai hirlap hozzá teszi: „Király ő felsége a' második kamara által megválasztott három jelelt közül *Jacobi* főtörvényszéki tanácsos urat nevezte ugyanazon kamara' elnökévé. — Az uj alkotmány-okleveli javaslat tegnap már mind a' két kamarához leérkezett. Mi azt a' lehető legközelebbi alkalommal közlendjük.“ —

Egyveleg.

Konstantinápoly, jan. 31.

Egy tatár érkezett Brussából. Azonnal diván tartaték, mellyben a' császár is részt vett, noha még igen meg van illetődve, 's ő fia' halála óta semmi ügyekben részt nem vett. A' tudósitások tehát, mellyeket a' tatár hozott, igen fontosak lehetnek. Azt hiszik, hogy *Ibrahim* pasa' magaviselete, melly felette kétértelmű, birta legyen reá a' szultánt a' divánnali tanácskozásra. Ibrahim pasa és apja ugy látszik azon politicával élnek, hogy a portát kitárasszák 's egészen kimeriitsék. Ibrahim majd fenyegetőleg majd megelőzőleg mutatja magát. Mondják szövetséges társakat szándékozik keresni 's a' persa határokhoz közeleső pasalikokat fellázítani. A' porta e' gonoszindulatú szándékokról körülményes adatokat kapott, mellyek nagy aggodalomba ejtek. Alig tud magának tanácsot adni 's az épen emlitett divánban ugymondják semmi más határozatot nem boztak mint egyenesen azt, hogy a' persa schachot Ibrahim pasára ovatossa tenni, az itteni hitelezett persa követ iránt nagy udvariságot mutatni, 's a' feszélységet, melly a' porta 's persia között sokáig uralkodott, minél előbb megszüntetni kellettek. 'S valóban a' persa követ, ki még eddig a' szultánt nem látá, néhány nap előtt be is vezettetett, 's tőle igen kegyelmesen fogadtatott. Ministeri változás is határoztatott, hogy így a' külügyek olly fejfiúra bizassanak, ki Azsia' viszonyait fontosan ismeri. — A' szultán' parancsára 9 napi gyász vétetett fia' halaláért. Ez valami egészen szokatlan. A' játékházak is bezárattak, mellyek itt egyidő óta igen terjedeznek.

Odessából febr. 9dikéről irják, hogy a' jan. 23dikai földingást az ottani kikötőben volt hajókon is érezték. A' kapitányok' tanusága szerint ez érzés épen ollyan volt, mint mikor a' hajó valamelly sziklán fenakad. Uj-Oroszország' és Bessarabia' külön városiból folyvást érkeznek ama' földingásról tudósitások.

Uj-yorki hirlapok szerint a' neutralitásnak a' canadai birtok ellen legújabban *Detroit*-ból történt megszegése az egész unioban a' legnagyobb neheztelést gerjeszte. A' kormány szigorú rendszabásokat fog azok ellen alkalmazni, kik a' Detroit-ban volt fegyvereket elorzották.

Magyar hirlapok' heti szemléje.

Febr. 25. — mart. 3.

A' *M. Szion* utóbbi számjaiban foglalt czikkelyeinek folytatásán 's részint bevégzésén kivül a' „pesti fő seminarium' viszontagságainak rövid emlékét“ közli, mellyben utóbbi igazgató, most kir. helytartósági tanácsnok és püspök *Dercsik* Nep. János urnak ezen intézet körüli érdemei kiválképen 's méltán kijeleltetnek.

Az *Athenaeum*' 16dik számában *Fogarasi* János csakugyan előálló uj találmányával, t. i. a' szóhelyezés' titkával nyelvünkben. Ez ő szerinte nem más, mint hogy „minden magyar mondatban *csupán* a' hangsulyos szóra és az igére kell ügyelni.“ Mennyi philosophia van ezen elvben! felkiált öszintén Fogarasi ur. — Csak annyi philosophia van bíz' abban, kedves F. ur, hogy a' melly nyelv' szavainak elrakásánál *csupán* e' kettőre kell ügyelni, azon nyelv' syntaxisának igen *egyszerűnek, következetesnek* és *könnyen tanulhatónak*, következőleg magának a' nyelvnek *világosnak* és *könnyen érthetőnek* kell lenni. De az illyen nyelv 's annak beszélői birnak e tehát a' legtöbb philosophiával? Én azt hiszem, hogy ha a' mi nyelvünk több *mesterséggel* birna syntaxisában, millyennel például a' görög, latin, német, francia és angol nyelvek birnak, akkor mi Magyarok is több hajlandósággal birnánk a' *philosophálásra*, mint birtunk és birunk; mert a' nehézség okoskodást szül, az okoskodás pedig philosophia. — Az emlitett elvből eredezteti aztán F. ur a' következő fő szabályt: „A' hangsúlyos szót követi tüstint a' határozott módban levő ige; a' többi szók előbb utóbb (*elöl* vagy *utól*, akará F. ur mondani) állhatnak 's akármelly renddel következhetnek. P. o. *tegnap* a' játékszinben voltam; vagy: a' játékszinben voltam *tegnap*; melly példában a' hangsuly czen van: „a' játékszinben;“ „voltam“ az ige; a' „tegnap' akarhol állhat.“ — Itt is, a' felreértés' elhárítása végett, hozzá kell vala F. urnak tennie, hogy ez csak *grammaticailag* áll, nem pedig egyszersmind *stylisticailag;* mert hogy ez utóbbi tekintetben még a' köz beszédben sem mindegy, valljon az emlitett példa szerint a' „tegnap“ elől álljon e vagy hátul, azt, reménylem, F. ur is meg fogja engedni. Egyébiránt ezen *grammaticai* értekezés, mind tartalmasságát mind korszerüségét tekintve, a' legjobbak közzé tartozik, mellyeket eddig az Athenaeumban olvastunk.

A' *Figyelmező* igen érdekes kivonatokat közöl a' *Tudománytár*' mult évi 3ik kötetének literaturai részében foglalt „Pillantásokból időnk' három fő (angol, francia, német) literaturájára.“ Ezen idézett czikkely, mint hisszük, dr. *Balogh* Pál' tollából származik, ki egyike legroppantabb olvasottságú 's legállóbb itéletű iróinknak. — Utóbb Hartleben' „Mahlerisch-romantisches Denkbuch“ — ja ismértettetik meg, mit a' mult évi Hirnök' feuilletonja talán egy kissé részletesebben 's tartalmasabban is teljesitett. (Megjegyzést érdemel, hogy a' *Tudománytár* már harom év óta nem bir saját évi körébe vergődni, hanem utolsó füzete mindig a' következő év' második vagy harmadik havára marad el. 'S ez az igen tartalmas, *ékenegyedi* folyóiratnál csupán azért érdemel megjegyzést, mivel az utolsó „két szerkesztő“ fellépésekora' „titkonoki jelentés“ még a' napokat is kitűzte, mellyeken a' kötetek évnegyedenkint “mulhatlanúl“ meg fognak jelenni, mit akkor minden okos ember nevetett.)

A' *Társalkodó*' 16dik számában *Kazinczy Gábor* felelni akar a' Rajzolatok' 's a' Hirnök' megrovásaira. *Akar*, mondom, mert a' fiatal embert annyira elkapja hevessége, hogy szájából impertinentiákval, szántszándékos elcsavarásoknál 's haza- és személyésértésecknél egyéb nem bugyog ki.*) *Munkácsytól* ugyanis ezt kérdi: „Tudja e a' Rajzolatok' szerkesztője, mit

*) Ugyan vári e mást a' szemléló ur? Ő ám nem; mert *irodalmasnak* tartom, hogy egy ifjoncz, ki keveset tanult, *még kevesebbet* ezmelt, mellette pedig jó adat hiányával 's gőggel bir 's szerénye elcsá árrom diesőséghez, mellette tán jó szétehez is jutni; ki elcsá árrom diesőséghez, mellette tán jó szétehez is jutni; ki hatja' literaturai nevét örökláttt talajdonának tekinti 's Doria hatja' literaturai nevét örökláttt talajdonának tekinti 's Doria Gianettinokét mond: „Egy hajszál bátyám' ős szakálából légbe

tész az, hazánkban, *az apathiák' e' Chinájában, annyi mindenféle 's megnevezhetlen akadály közt nyelvet's igy nemzetiséget érdeklő intézvetet létre hozni 's azt* e' hitvány nép' idegenykedései' 's ismért maniája' ellenében *lengetni?*" 'S ezt egy ugynevezett *hazafi* mondja, a' Jelenkort kisérő Társalkodóban, melly lapok kiválképen a' hazafiság, tehát *hazaszeretet*', tolmácsiúl akarnak tartatni! — A' Hirnök' szemléjének feleltében pedig világos elcsavarással a' Tudóstársaságra akarja tolni azt, mi őt mint literaturai mázolót, ama' társaság' tagjai közül pedig csak egykét embert, *mint irót 's különösen mint criticust*, terhele. 'S az illyen ember mer aztán *személyességek* ellen irni, meri a' *pasquill* szót szájára venni! Milly szégyenpirúlat futhatta el K. G. orczáját, midőn a' Hirnök' 17dik számából láthatá, hogy a' heti szemlének, mellyben ő megrovatott, irója *nem* is az, ki ellen ő tompa nyilait ellövé, vagy saját értelen kifejezésként *„rugdalközásait eldőfüzve"?* Valóban sajnálatos dolog, hogy a' *legelső* 's legműveltebb érzésű magyar literator' névviseléje, talán onokája, illy betyárilag lép fel a' magyar literaturában; 's épen nem csodálhatni, hogy e' pökedelmes „pinaszkodások" előtt lapjait maga a' *Jelenkor* és *Társalkodó* is bezárta. (V. ö. a' *Rajzolatok*' következő szemlejét.)

A' *Rajzolatok*' 16dik számában a' mi *„alföldi"* emberünk csakugyan bele vág annak megmutatásába, hogy dr. *Schedel* Ferencz báró Jósika Miklós' „Utolsó Bátori"-jának birálatában sem legendő *hűséggel*, sem legendő *tehetséggel* nem járt el. Ugyile ki dr. Schedel Ferenczcel szépliteraturai tárgyak feletti criticai vitába ereszkedik, attól méltán megkivánhatjuk, hogy ha több emberséggel, egyenességgel 's részrehajlatlansággal is, de legalább szintannyi *alapossággal 's dologismérettel* nyúljon a' dologhoz. E' szerint mi itt is, kivált a' nagy trombitafuvás és fenékkerités után, azt vártuk, hogy a' mi jó alföldink az „Utolsó Bátori"-t tartalmának, szerkezetének, 's kivitelének mütudományi szigorú taglalatából fog kiindulni *'s egyedül ebből* — mert másból nem lehet — fogja dr. Schedel Ferencz' birálatának hiányit és sántikálását kimutatni. Azonban ezen alaposság 's biztos tudomány helyett csak ingatag állitmányokat, csak vádakat 's csak *személyességeket* találtunk, sok epével, de annál kevesebb okkal 's *bebizonyitással* egymásra halmozva. Hogy az illyes ki nem forrott, meg nem higgadt kiömlések most olly gyakorak hirlapjainkban, mutatja először azt, hogy a' mi belletristicai criticank jelenleg általában *nem jól*, azaz legelőbb is *nem korszerüleg* kezeltetik; másodszor pedig azt, hogy a' *személyességeknek 's tudósok közötti rezkezéseknek* a' mi boldog hazánkban még mindig meg van a' magok' publicuma. Egyébiránt meg kell azt is vallani, hogy a' mi „alföldink" ollyan ember létire, „ki most fogta először tollát kezébe", azt megbetősen forgatja, 's mi alig hisszük, hogy ő azt „ujolag 's elég hamar" kezébe ne vegye. — A' 17dik számban *Munkácsy* lelkesen kel ki Kazinczy Gábornak fentebb emlitett garázdálkodási ellen. Hogy e' lelkesség, kivált midőn a' *nemzet' jó nere* forogfen, nem mindig engedi az irót, kényesebben szemesnek kifejezéseit, ezt tulajdonitsak magoknak azok, kik mint *kezdői* a' kiméletlenségeknek, nem eléggé gondolák meg, hogy minden hatás visszahatást szül. „Miután — igy ir Munkácsy ur — ez ikerlap (a' Jelenkort és Társalkodót érti) néhai czafrangos papirosa' mocskából kénytelenittetik magát egy kissé kimosni, most már illetlenül, megfontolatlanúl 's tán, ön stylusa szerint, *marczona-konokúl* fekete betűkkel meglehetős fejér papirosra világos mocskokat nyomat... Ha *hitvány* nevet érdemle *Helmeczy* urtól az a' *nép*, melly öt hét évig zsirjával hizlalta, ugy nagy bűne volt e' népnek, hogy nem tudá, milly kigyót táplál kebletben." Nem tetszik e' beszéd Helmeczy urnak? Meghiszem; de miért is neveztette lapjaiban a' magyar népet hitvány és maniacus népnek? — Továbbá, igen meglepett minket M. ur annak kétségtelen bebizonyitásával, hogy ugyanazon *Kazinczy Gábor* „Emmi" czimű „báljelenetét" szóról szóra Saphir' Humoristjából (*Seidl*' munkája után) fordította le 's azt az *Athenaeumban* saját munkája gyanánt nyomatta ki, következőleg a' lehető legvastagabb plagiumot követte el. Ez alacsonyság. Egyébiránt a' tett annál tagadhatatlanabb, minél hivebben, gyakran az unalomig, jelelik ki az Athenaeum' szerkesztői forrásait legkisebb czikkelyeiknel is; de ki emlékezhetik a' *mult* évi Humoristjai minden apróságaira? igy tehát itt a' fordito hallgatta el szantszándékkal a' forrást.

A' *Regélő* bevégzi a' kedvesen csevegő Borcsa' leveleit. Ez azonban aligha neheztelt, ha a' szerkesztő ur kihagyta vagy enyhitette volna ezen' kifejezését: „falusiasan kimondva, ollyanok vagynak mint a' kiforditott hurkak (azaz baragszenk), a' Ilyesmi nem könyvbe való. Egyébiránt is e' pöckfejezés, nálunk Biharban legalább, annyi mint „felette rútak vagynak" nem pedig „haragszunk." — A' *Honmüczeszőt* értjük, hogy Pardzsóné asszony (jeles magyar szinészenk) Pesten meghalt, 's hogy *Kántorne* asszony (másik jeles szinészenk) Kassán játszik. — Ugyanitt, a' 17dik számban, egy kún kardszragi halnak leirását méltó megolvasni.

Az *Ismertető Pleetznek* néhány lelkes szavát közli a' „bizalásról" 's más egyebekről, mellyek megérdemlik, hogy falusi gazdáink szivökre vegyék, ha t. i. ezek az Ismertetőt, vagy akarmi más gazdasági munkát olvasni szeretnének. De mi meg, ugy latszik, nem hisszük azt, hogy a' *mezei gazdaság*' elemeit is *oskolában* kellene tanulni 's tanittatni.

A' *Hasznos Mulatságokban* a' kifogyhatatlan *Novak* Dániel értekezik ismét a' hidak' kifogyhatatlan tárgyaban. — A' *Mehkas*' magyar része (267d. lap.) a' Kisfaludytársaság' közülését 's jutalomtételét közli.

A' *Vasárnapi Ujság*' 197dik száma, egyetértve a' *Nemzeti Társalkodó*' 8dik számával, furcsan akar kibúvni azon vad alól, mellyet prof. Szilágyi a' *Mulattatóban* (l. mult heti szemlenket) ellene gördített. Állitja t. i. *Brassai* ur, hogy e' mondásban: „Ebben *is* hasonlitunk Sziberiához" az „*is* vétségből nyomtatódott." A' fogás elég *finom*, csak a' publicum volna elég *vastag* hozzá. Ha mégis azt mondotta volna Br. ur, hogy az *is* és *ebben* közt *mi* szócska „maradt tollában," akkor legalább a' szükötés vagy szobelyezés sértellen maradt volna. Azután micsoda beszéd ez: *nyomtatódott?* — Igaz, hogy az illyen grammatika és szüfficsző legjobban illik Brassai ur' ortográfiájához.

A' br. *Mulattató* II. János svéd királyról egy borzasztó „játékszini szerencsétlenséget" közöl, mellynek ha *hiteles* historiai kútfejét közölné, lekötelezne minket a' tudós beküldő.

Csató Pál.

Első időközi részvénybefizetés az első magyar pozsony-nagyszombati vasutra.

A' folyó évi januar' 22-dikei főgyülés' végzése' következtében, az alúlirt *igazgatóság* ezennel felszólítja a' pozsony- nagyszombati vasut' t. cz. részvényes urait az első 5 petes részvénybefizetésre, melly alkalommal, a' már beadott 2 petes igéretbeli anticipatiok azon levelek' visszaadása mellett beszámittatnak és levonatnak, 's az időközi részvény-bizonyitványok kiadatnak.

A' főgyülés' akaratja szerint, *a' megnyerendő felsőbbségi engedelemig*, ideiglen erőbe 's foganatba lépett rendszabások *„a' befizetésekre nézve"* következők:

7. §. A' felszólitást minden befizetésre az igazgatóság mindig négy héttel a' meghatározott határidő előtt a' Pozsonyi német Ujság, a' Hirnök, Jelenkor 's a Bécsi cs. k. priv. n. Ujság által háromszor kihirdetendi.

Négy hétre ezen határidő lefolyása után a' netán késedelmező fizetők' számára ugyan azon utakon egy ismét négyhétre szóló intés de csak egyszer fog intéztetni, és ha a' fizetés ekkor, tehát nyolcz hétre az első felszólitás után, sem érkeznék meg, akkor a' késedelmező részvényes a' társaság' jogait elveszti, annak könyveiből kitörültetik, és már beadott fizetései azonnal a' társaság' tulajdona lesznek.

8. §. Elkésett, mindazáltal a' 7. §.ban meghatározott időn túl nem haladt fizetésekre nézve, e' késedelem-kamatokat 6 pet-tel kell pótolni.

A' határidők tehát a' felszólitás' harmadszori megjelenésétől kezdődnek, a' fizetések a' társaság' irószobájában (Halászkapunál, *Köszeghi*-házban, 85 sz. alatt, második emeletben) történnek, naponkint reggeli 9 órától délutáni egyig, egyuttat kéretnek a' t. cz. részvényes urak, hogy a' befizetés' alkalmakor, egy czimkönyv' szerkesztése végett, lakásukat pontosan följegyezni szíveskedjenek.

Pozsony, febr. 27. 1838.

Az első magyar pozsony-nagyszombati vasut' igazgatósága.

Könyvek' és kéziratok' árverési jelentése.

Folyó évi aprilis hónapnak 4dik napján, melly szerda napon csak, reggeli 9 órakor kezdve, és az azt követő napokon Pozsonyban, jelesül a' Kecske-utczában, 281 szám alatt fekvő Javurek-házban, valaha *Tomka-Szassky*', örökösödésképen pedig néhai nemes *Adonyi* Mihály ur' kezére került, és annak tömegéhez tartozó theologicus, historicus, classicus, philosophicus, juridicus és egyéb többnyire német és diák nyelven költ munkákból álló, 5000 darab kötetet felülhaladó, jó karban lévő könyvtára, mellyben majd minden munka a' 16dik, 17dik és 18dik századból való — és a' mellyek közöt egy igen ritka cseh biblia 's még többféle tudományos kéziratok találtatnak, — azonnali fizetés mellett, birói rendelés' következtében, nyilvánosan részenkint, vagy a' vevők' kivánsága' esetére egészen is, elkótyavetyéltetni fog. — A' könyvekre irott jegyzék folyó évi martius' 19dikétől fogva délelőtti 9 és 12 óra közt Pozsonyban, a' vmgyei épület mellett Feigler'-házban lakó *Nagy* János járásbeli szolgabiró urnál, annak odahaza nem léte' esetére pedig a' vármegyeházban lakó *Bucsy* Antal esküdt urnál megtekinthető. A' könyvek pedig három nappal az árverés előtt (idézgeknek ehhb is) ugyan a' fent nevezett urak által megmutattathatnak. —

Költ Pozsonyban, februarius' 6kán 1838. (2)

El adó hizott ürük.

T. N. Pest vármegyében Tita, Gombay Menyhért urnak, Szolnok és Törtel között fekvő tetetlenl rész pusztáján 2450 darab válogatott ötödfa hizott ürük, — mellyek egész télen által kukorizával hizlaltattak, akár szórnák, akár szérűkön szabad kézből minden órán eladandók. Bővebb értesülést lehet irántok venni Nagy- Körösön a' tulajdonos urtól. (1)

(1) **Hirdetmény.**

„A' háztartás és mezegazdaság tudománya" czimű, 's csupán előfizetés' utján szerezhető munkára nyilt alkalom' határideje 15ik martiusban be' következvén, mely tisztelettel figyelmeztetem az olvasó közönségek' azon részét, mellyben hirdetményem érdeket gerjesztett, az első felszólitásban kijelelt módal 's helyeken teendő előfizetésre; 's az előfizetéseket gyűjtő buzgó hazafiakat, a' martius 15ikén tenandó értesittetésemre előfizetőim számáról 's nemeiről, mitől függ a' nyomtatás szerény vagy' késedelmes végrehajtása. Balásházy János a' m. t. t. rendes tagja.

Juh-eladás.

Wréna Jenő gróf gazdasági ügyviselősége Nagy-Herrlitz uradalomban (Troppauhoz közel Sléziá' cs. k. részében) ezennel köz hirül adja, hogy az idén ismét és már jelenleg az ottani merino 's törzsökjuh nyájaknál egy csapat nemesittett nyáj-juh, t. i. 250 darab 1½ éves; 40 darab 2½ éves kos, és 200 darab 1½ éves 's 50 darab koros anyajuh, van eladás végett kiállitva.

Az itteni gyapjudús, erős alkatu juhfaj' elismért nemes gyapjutulajdonai, és annak innen eredett jó hire minden további ajánlgatást feleslegessé teszenek. Levélbeli kérdezősködésekre választ az alúlirt nyujtand.

Nagy-Herrlitz, januar' 7dikén 1838.

Mayer A. C., gazdasagi ügyvivő.
(Oekonomie-Verwalter.)

(1)

(3)

Heckenast Gusztáv
pesti könyvkereskedőnél
és minden hiteles könyvárosnál, Magyar- és Erdélyországban, kapható:
Báró Jósika Miklós' legújabb Regénye
Az utólsó Bátori,
vagy is
Jósika Miklós' Regényei, 6. 7. 8-dik kötet.
3 rész. 1837. Velinpap. csinosan füzve 4 ft. pengő.

Előbb megjelentek:
Jósika Miklós' Regényei, 1. 2. 3-dik kötet.
Abafi, 2 rész, — **Zólyomi**, 1 rész. 3 kötet. 1836. Füzve 3 ft. pengő.
4 és 5-dik kötet. *A' könnyelmüek.* 2 rész. 1837. Füzve 2 ft. pengő.

Tárcsai Bende.
Román.
3 kötet. 1837. 12-rét. Velinpap. csinos borit. füzve 3 ft. pengő.

Szirmay Ilona.
Történeti Román.
Irta Gaal.
2 kötet 12-rét. Velinpap. csinos borit. füzve 2 ft. p.

Pesti Levelek.
Irta Vajda Péter.
1. füzet. Szép szavak. — 2. füzet. Öszinte beszédek. 12. Kassán. Velinpap. csinos borit. 1 for. 38 kr. p.

ÁRBOCZ.
Szomorújáték öt felvonásban, egy előjátékkal.
Irta Garay.
1837. 12-rét. Velinp. füzve 48 kr. p.

VATA.
Történeti dráma négy felvonásban.
Irta Tóth Lőrincz.
12. Pesten. 1836. Csinos boritékban 48 kr. p.

A' KIRÁLY LUDASON.
Történeti vigjáték.
Irta Gaal.
12. Pesten. 1837. Csinos boritékban 48 kr. p.

Kisfaludy Sándor munkáji.
8 kötet. Kisfaludy' képével 1833 — 1838. 12-rét. Velinpap. csinosan füzve. 10 ft. p. — Vastag velinpap. különös pompás kötésben 24. ft. pengő; egyenként is kapható:
I. és II. kötet. Himfy' szerelmei.
2 kötet. 12-rét. Pesten. Velinpap. 2 ft. 40 kr. p.
III. és IV. kötet. Regék.
Dobozi Mihály' hitvese. — Kemend. — Dábrente. — A' megbaszdult hitszegő.
2 füz. 12-rét. Pesten. Velinp. 1 ft. 20 kr. p.
V. kötet. Regék a' magyar elődiből.
A' Szentmihály-hegyi remete. — Mizáhán. — Szigliget. — Frángyepán Erzsébet.
12-rét. Pesten, 1836. Velinp. 1. ft. 20 kr. p.
VI. kötet. Regék a' magyar elődiből.
Csabánca. — Tátika. — Somló.
12-rét. Pesten, 1836. Velinp. füzve 1. ft. 20 kr. p.
VII. kötet. Gyula' szerelme
Rege tíz énekben.
12-rét Pesten, 1836. borítékba füzve 1 ft. 20 kr. p.
VIII. Regék a' magyar elődiből.
A' Somlai vérszüret. — Keszhvár. — Balassa Bálint.
12-rét Kisfaludy' képével 1838. Velinp füz. 2 ft. p.

Kisfaludy Sándor' szinművei.
3 kötet. 8-rét. füzve 4 ft. p.
I. és II. köt. Eredeti magyar játékszin.
2 kötet. 8-rét. Pesten, füzve 2 ft. 40 kr. pengő.
III. kötet. Ilmyady János.
Historiai dráma. 8-rét. Pesten, füzve 1 ft. 20 kr. p.

Nyomtatja ifjabb Schmid Antal.